

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทักษะการฟังและการพูด
2. การสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษ
3. การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นบริบทใกล้ตัวผู้เรียน
4. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านการพูด
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทักษะการฟังและการพูด

ทักษะการฟังเป็นทักษะแรกที่ทำให้มนุษย์สามารถเรียนรู้ภาษา จนสามารถสื่อสารกับบุคคลอื่น และสรุปเป็นกฎเกณฑ์ทางภาษาได้ ถัดจากนั้นก็สื่อสารด้วยการพูดและสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้กล่าวถึงการฟังและการพูดไว้ ดังนี้

ลูมิตรา อังวัฒนกุล (2539 : 17) กล่าวว่า ความสามารถของผู้เรียนในด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษจะต้องมีความสามารถหลักอยู่สองประการ คือ ประการแรก ความสามารถเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาษา ระบบเสียง ศัพท์ และไวยากรณ์ หมายความว่าสามารถออกเสียงสระ พยัญชนะ เสียงเน้นหนัก ระดับเสียงสูงต่ำตลอดจนจังหวะการออกเสียงได้ถูกต้อง และมีความรู้ความสามารถในการใช้ศัพท์และไวยากรณ์ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ประการที่สอง คือ ความสามารถในการสื่อความหมาย สามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ในการสื่อความหมายด้วยการพูดนั้นผู้เรียนจะต้องมีอะไรที่จะต้องพูดและโดยไม่ว่าจะพูดผิด แต่ต้องคำนึงว่าผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่พูดหรือไม่ ถ้าเข้าใจถึงแม้ว่าผู้พูดจะพูดผิดไวยากรณ์หรือใช้คำศัพท์ผิดไปบ้าง ก็ยังถือว่าผู้พูดสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิระศรี นพคุณทอง (2538 : 39) ที่ว่าทักษะการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด

ส่วนไอมี ลิลเลส์ (Aimee Lilles. 2001 : 7) กล่าวว่า การฟังและการพูดภาษาต่างประเทศ เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสื่อสารในปัจจุบัน เพราะในกิจกรรมแต่ละวันแต่ละ สัปดาห์เราจะต้องใช้ทักษะทั้งสี่อย่างเพื่อการสื่อสารทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด อย่างไรก็ตามการฟังเป็นทักษะสำคัญอันดับแรก การฟังมีประโยชน์หรือโทษก็ ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลนั้น ๆ เป็นสำคัญ รองลงมาก็คือการพูด การอ่านและการเขียนตามลำดับ อย่างไรก็ตามทักษะการฟังกับทักษะการพูดล้วนเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเสมอ ทั้งนี้การฟังจะก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย อาทิเช่น มีประโยชน์ต่อการทำงาน การเรียนรู้ การ ปฏิบัติตามและนำไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย

สำหรับ สมบูรณ์ ดวงสโมสร (Somboon Duangsamosorn. 2001 : 1-4) กล่าวว่า การพูด มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะอื่น การพูดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน การที่ผู้พูดจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีหลักการในการพูด 4 อย่างด้วยกัน คือ พูดเพื่อ การเรียนรู้ พูดและกระทำตามสิ่งที่เราพูดในทางที่ดี พูดอย่างมีกาลเทศะและการพูดอย่างมีความคิด กว้างไกล การเรียนรู้ทักษะการพูดที่ดีจะส่งผลให้ผู้พูดประสบความสำเร็จในสิ่งที่พูดไว้ อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้พูดประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ทักษะการพูด ก็เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กันกับทักษะการฟัง สมบูรณ์ ดวงสโมสร กล่าวต่อไปว่า ในการฟัง ที่ดีนั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการฟัง 3 อย่างด้วยกัน ได้แก่

1. ฟังให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. ฟังอย่างมีเหตุผล
3. ฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นทักษะการฟังและการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารใน ชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพธุรกิจต่าง ๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทักษะ การฟังการพูดเป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อนและเกิดการฝึกฝนเป็นเวลานาน ไม่ใช่เกิดจากความ เข้าใจและจดจำได้

เนื้อหาในการสอนทักษะการฟังและการพูด

เอลิซาเบธ กรูเจียน และคณะ (Elizabeth Grugeon and others, 1998 : 13) กล่าวว่า ในการสอนทักษะการฟังและทักษะการพูดสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่นั้น เป็นสิ่งที่ จำเป็นและมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา เพราะทักษะการฟังและทักษะการพูด ภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นในการนำเนื้อหา มาใช้ในการสอน ครูผู้สอนจะต้องคิด พิจารณา วิเคราะห์อย่างรอบคอบ

อย่างไรก็ตามในการจัดเนื้อหาสาระในการสอนทักษะการฟัง และการพูด ภาษาต่างประเทศนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความสำคัญในการสอนทักษะการฟังการพูด เพื่อให้การดำเนินการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับลักษณะของภาษาที่ครูใช้ให้ง่ายขึ้นอย่างเป็นระบบ และเป็นวิธีการสำคัญที่ครูผู้สอนจะใช้สื่อสารกับนักเรียน ซึ่งลักษณะของเนื้อหาหรือข้อความที่ใช้ในการพูดในชั้นเรียนมีดังนี้ (สุริรัตน์ กลับโกมุท. 2539 : 13-14)

1. การบอกขอบเขตของการพูด โดยใช้กลุ่มคำหรือคำ เช่น well o.k now
2. การเริ่มต้น คือการให้ข้อมูลหรือดึงความสนใจไปยังเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้มีการตอบสนองที่เหมาะสม
3. การถามคำถามเพื่อให้มีการตอบสนองทางภาษา
4. การตรวจสอบ
5. การขอการตอบสนองที่ไม่ใช่การตอบสนองทางภาษา
6. การให้ข้อมูล
7. การพูดกระตุ้นเพื่อให้มีการตอบสนอง
8. การให้ตัวชี้แนะหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม
9. การแสดงความต้องการที่จะพูด
10. การสั่งหรือให้แนวปฏิบัติ
11. การกำหนดผู้ตอบ
12. การตอบคำถาม
13. การมีปฏิริยาโต้ตอบ
14. การให้ข้อคิดเห็น
15. การยอมรับคำตอบของนักเรียน
16. การประเมิน
17. การบอกจุดมุ่งหมาย
18. การสรุป
19. การย้อนกลับหรือการขอการตอบสนองโดยให้นักเรียนพูดข้อความ

ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า เนื้อหาในการสอนทักษะการฟังและการพูดสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนควรจะตระหนักและทำความเข้าใจในการสอนทักษะดังกล่าว เนื้อหาที่ใช้ในการสอนควรเป็นภาษาที่ใช้ในชั้นเรียนควรปรับภาษาให้ง่ายขึ้นและมีความเหมาะสมของความรู้พื้นฐานของนักเรียนด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนฟังและพูดภาษาต่างประเทศ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษนั้นครูผู้สอนภาษาควรทราบและคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ. 2536 : 5)

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลักจิตวิทยาเบื้องต้นที่สำคัญมากสำหรับครูทุกคนและทุก ๆ วิชา หรือรายวิชา ครูผู้สอนจำเป็นต้องทราบและตระหนักเป็นอย่างดีคืออยู่เสมอว่า นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความถนัดและอุปนิสัย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนทักษะการฟังและการพูดนั้น ครูต้องเลือกกิจกรรมที่มีความแตกต่างและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนด้วย

2. ความพร้อม (Readiness) ในแง่ของการเรียนรู้ ความพร้อม หมายถึง สภาพความพร้อมของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ควรจะเป็น

3. การจูงใจ (Motivation) การจูงใจนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลมากต่อการเรียนรู้และทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้ผลอย่างเต็มที่ตามความสามารถของตน แรงจูงใจนี้จัดว่าเป็นเครื่องล่อใจให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้ผลอย่างเต็มที่ตามความสามารถของตน ในการเรียนการสอนทักษะการฟังและการพูดนั้น ครูจึงจำเป็นต้องพยายามสร้างแรงจูงใจให้แก่นักเรียนเสมอ เพื่อให้ นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียน แรงจูงใจในการเรียนการสอนได้แก่ การนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมการสร้างความสนใจโดยใช้แรงจูงใจทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ จดจ่อในบทเรียนนั้น ๆ

4. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นการทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจหลังจากที่ได้แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นลง เพื่อช่วยให้พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกและเพิ่มความคงทนถาวรยิ่งขึ้น กล่าวคือเมื่อนักเรียนกระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วครูก็จะต้องให้แรงเสริมด้วยจึงช่วยให้การเรียนการสอนฟังและพูดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับ สตีเฟน อี ลูคัส (Stephen E. Lucas. 1998 : 65) กล่าวสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟังไว้ว่า ทักษะการฟังจะเป็นสิ่งที่สามารถพิสูจน์สิ่งที่เราต้องการค้นพบหรือสิ่งเร้าที่เราสนใจได้ เพราะทักษะการฟังเป็นทักษะเบื้องต้นของการสื่อสาร การสอนทักษะการฟังนั้นมีจุดสำคัญอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. อย่าพยายามทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่เคร่งเครียด ไม่ใช้ความรุนแรง
2. พยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการจัดการควบคุม ตรวจสอบกระบวนการต่าง ๆ ในการสอนอย่างรอบคอบ
3. พยายามทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าการฟังการพูดไม่ใช่สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับเขา เพราะสิ่งเหล่านี้สามารถฝึกฝนได้

เบอร์น (Byrne, 1996 : 22-29) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขั้นตอนในการสอนทักษะการฟังและการพูดไว้ 3 ขั้นตอนด้วยกันคือ

1. ขั้นการให้ความรู้ (The Presentation Stage) ครูเป็นผู้เลือกเนื้อหามาสอนให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำ สิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียนในขั้นนี้คือ โครงสร้างของภาษา ศัพท์ การสื่อความหมาย เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายทางสังคมของผู้พูด ซึ่งควรใช้บทสนทนาในการสอนเพราะการใช้บทสนทนาทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์จริง

2. ขั้นการฝึก (The Practice Stage) ผู้เรียนจะมีบทบาทมากขึ้น โดยที่ครูจะทำหน้าที่แจกจ่ายงานให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสฝึกฝนบทเรียนด้วยการพูดให้มากที่สุด

3. ขั้นการใช้ภาษาตามความต้องการ (The Production Stage) ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำและที่ปรึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการสื่อความหมายอย่างเสรีตามความต้องการของตน เพื่อเป็นการพิสูจน์ให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนมาใช้ในสถานการณ์จริงได้หรือไม่ สำหรับฟินอกเซียโร และ บรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit, 1998 : 141) กล่าวว่ากิจกรรมในการสอนทักษะการฟังการพูดนั้นควรจะให้ให้นักเรียนตอบคำถาม บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้น ให้บอกลักษณะวัสดุ สิ่งของต่างๆ จากภาพ ให้เล่าประสบการณ์ต่างๆ ในชั้นเรียน ให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่างๆ กันไป เช่น ร้านขายของ ร้านอาหาร ตลาด เป็นต้น ให้เล่นเกมต่างๆ ทางภาษา ให้ได้วาที ให้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์ ให้อ่านหนังสือภาษาไทยแล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ และให้แสดงบทบาทสมมติ

อย่างไรก็ตามขั้นตอนในการสอนทักษะการฟังและการพูดมีหลักการสำคัญดังนี้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539 : 18-19)

1. การบอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนจะบอกให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่จะเรียน ซึ่งกระทำได้หลายวิธี ขึ้นกับกลวิธีของผู้สอน

2. การเสนอเนื้อหา การเสนอจะเสนอในรูปแบบบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ซึ่งความหมายของข้อความที่พูดจะขึ้นกับบริบททั้งหมด เช่น ผู้พูดเป็นใคร ความสัมพันธ์ของกลุ่มสนทนา ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่พูด สถานที่พูดและเนื้อหาที่พูด

3. การฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากการเสนอเนื้อหา อาจเริ่มจากการพูดพร้อมๆ กันทีละคน หรือจับคู่กันฝึกในรูปแบบต่างๆ เช่น ฝึกการสนทนาโดยการเปลี่ยนกันแสดงบทบาท ซึ่งถือหลักว่าให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกสิ่งที่จะพูด ผู้สอนเป็นเพียงผู้กระตุ้นหรือวางโครงการให้ ส่วนเนื้อหาและผลการสนทนาขึ้นกับผู้พูด

ทั้งนี้ขั้นตอนในการสอนทักษะการฟังและการพูดอาจดำเนินการที่แตกต่างกัน ไปคือ

1. ขั้นการให้ความรู้ ในขั้นนี้ครูเป็นผู้เลือกเนื้อหาหรือบทเรียนมาสอนให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำ ผู้เรียนมีหน้าที่ฟังและทำความเข้าใจโดยสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในขั้นนี้คือ โครงสร้างของภาษา ศัพท์ การสื่อความหมายเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายทางสังคมของผู้พูดแต่ละครั้ง ซึ่งวิธีการและเทคนิคที่สนองความต้องการได้ดีและเป็นที่ยอมรับคือ การใช้บทสนทนา ทั้งนี้เพราะบทสนทนาทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนซึ่งคล้ายกับสถานการณ์จริง จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในภาษาและนำไปใช้พูดได้ตามต้องการ

2. ขั้นการฝึกฝน ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีบทบาทมากขึ้น โดยที่ครูจะทำหน้าที่แจกจ่ายงานให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสฝึกฝนบทเรียนด้วยการพูดให้มากที่สุด เช่น อาจจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม กิจกรรมเป็นคู่ หรือกิจกรรมที่ทำเดี่ยว

3. ขั้นการใช้ภาษาตามความต้องการ ในขั้นนี้ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความเข้าใจในการสื่อความหมายได้อย่างเสรี ตามความต้องการของตน เป็นการพิสูจน์ให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนมาใช้ในสถานการณ์ที่เหมือนสถานการณ์จริงหรือไม่ ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจเกิดกับผู้เรียนในการใช้ภาษาจึงไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ สิ่งสำคัญคือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีความกล้าในการแสดงออกในด้านภาษา อันจะเป็นผลให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนต่อไป ครูต้องพยายามให้นักเรียนที่ขี้อายได้พูด ความสนใจของผู้เรียนในเรื่องที่พูดซึ่งวิธีการและเทคนิคที่ควรใช้คือ การแสดงบทบาทสมมติ

นอกจากนั้น สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 123-125) กล่าวต่อไปว่า แนวทางในการสอนพูดภาษาอังกฤษอยู่บนหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

1. ความเข้าใจในบทเรียนต้องมาก่อนการแสดงออก (Comprehension Preceeds Production) ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนได้ฟังภาษาอังกฤษในลักษณะของการสื่อสารและให้นักเรียนได้ตอบด้วยกิริยาอาการ เช่น พยักหน้า หรือสั่นศีรษะ เป็นต้น

1.1 ในขณะที่ออกคำสั่งนั้น ครูควรทำตามไปด้วยเพื่อนักเรียนจะได้รู้ว่าจะต้องทำอย่างไร

1.2 ในการออกคำสั่งครูควรทำตามไปด้วย เพื่อนักเรียนจะได้เข้าใจและเกิดการเรียนรู้จำคำสั่งศัพท์ และรูปประโยคได้

1.3 ให้นักเรียนเรียนเพียงครั้งละ 3-4 คำสั่ง หรือประมาณ 15 นาที เป็นอย่างมาก เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

1.4 เมื่อนักเรียนทำตามคำสั่งได้แล้ว นักเรียนควรมีโอกาสได้เป็นผู้ออกคำสั่งให้เพื่อนทำตามบ้าง

1.5 ครูควรคิดบัตรคำ ศัพท์ และประโยคคำสั่งที่ได้เรียนในวันนั้นบนกระดานหรือบอร์ดหน้าห้อง เพื่อช่วยความจำของนักเรียน

2. การโต้ตอบด้วยวาจา (Early Speech Production) ครูจะเริ่มเห็นความต่อเนื่องระหว่างขั้นที่หนึ่งและขั้นที่สองทีละน้อย ๆ การโต้ตอบนี้จะเริ่มจากคำ เมื่อนักเรียนเริ่มตอบคำถามได้ยาวขึ้น คำตอบของคำถามอื่น ๆ ก็จะค่อย ๆ ยาวขึ้นโดยที่นักเรียนไม่รู้ตัว และเป็นไปตามธรรมชาติ สิ่งที่ครูจะต้องระวังคือ ต้องไม่รีบร้อนแก้คำพูด หรือคำตอบที่ผิดไวยากรณ์ในทันทีที่นักเรียนตอบจบลง เพราะจะทำให้เด็กเสียกำลังใจ

3. เนื้อหาวิชาที่เรียนจะต้องเป็นพื้นฐานของการสื่อสาร โดยไม่คำนึงถึงลำดับขั้นตอนทางไวยากรณ์ แต่จะให้บทเรียนมาในลักษณะของสถานการณ์ เช่น การสนทนาเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อาทิเช่น แขน ขา จมูก ฯลฯ การกีฬาที่นักเรียนชอบและสนใจ วันหยุดสุดสัปดาห์ หรือหัวข้อใด ๆ ก็ตามที่อยู่ในความสนใจของนักเรียนในขณะนั้น โดยวิธีนี้ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์จะค่อย ๆ แทรกซึมเข้ามาในบทเรียนที่เกี่ยวกับการสื่อสารนั่นเอง

สรุปได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนทักษะการพูดมีดังนี้

1. ให้ตอบคำถามซึ่งครูหรือเพื่อนในชั้นเป็นผู้ถาม
2. บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามและตอบคำถามกับเพื่อน ๆ ในชั้นเกี่ยวกับชั้นเรียนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ นอกชั้นเรียน
4. ให้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของต่าง ๆ จากภาพ
5. ให้เล่าประสบการณ์ของนักเรียนโดยครูอาจให้คำสำคัญต่าง ๆ ได้
6. ให้รายงานเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่กำหนดหัวข้อให้ และเตรียมตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ
7. จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่าง ๆ กันไป เช่น ร้านขายของ สถานีตำรวจ ธนาคาร เป็นต้น
8. ให้เล่นเกมต่าง ๆ ทางภาษา
9. ให้ได้วาที อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ
10. ให้ฝึกฝนการสนทนาทางโทรศัพท์
11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทยแล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟังการพูดภาษาอังกฤษนั้นมี 3 ขั้นตอนที่สำคัญ ๆ ดังนี้ คือ (กรมวิชาการ, 2539 : 8-10)

1. ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความพร้อม ความอยากรู้อยากเรียนในบทเรียนใหม่ เนื้อหาที่จะเชื่อมโยงไปสู่สาระสำคัญของบทเรียน ส่วนกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนนั้นมีหลากหลาย เมื่อครูผู้สอนพิจารณาเห็นว่านักเรียนเกิดความพร้อม เกิดความสนุก สนใจอยากเรียนแล้วก็เริ่มเข้าสู่เนื้อหา

2. ขั้นสอน ภาษาไม่ใช่วิชาเนื้อหาแต่เป็นวิชาทักษะที่จะต้องฝึกทำซ้ำ ๆ โดยการเลียนแบบ หากครูผู้สอนใช้วิธีการเดิม ๆ และใช้เวลานาน ๆ ในแต่ละช่วงอาจจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายได้จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนกิจกรรมไปตามสถานการณ์และความสนใจของนักเรียนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งบลูมได้เสนอแนะการสอนทักษะการปฏิบัติไว้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นให้รูปแบบ เป็นการนำเสนอให้นักเรียนฟัง ตามแบบที่ครูกำหนด นักเรียนรับรู้ สังเกตไปพร้อมกับการฟัง อ่านหรือเขียน ในขั้นนี้นักเรียนควรเข้าใจความหมายของสิ่งของ ในคำศัพท์ที่ครูเสนอด้วยเพื่อให้การเรียนการสอนมีความหมาย

ขั้นที่ 2 ขั้นให้ทำตามแบบ โดยครู พูด อ่าน เขียน แล้วให้นักเรียนทำตาม ถ้าเป็นเพลงก็ให้นักเรียนร้องตาม เมื่อนักเรียนทำตามได้ถูกต้องครูพูดชมเชย หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูผู้สอนอาจจะให้นักเรียนทำตามอีก 2-3 ครั้ง หากนักเรียนทำได้ไม่ถูกต้องก็ให้ผ่านไปก่อน ครูอาจนำมาฝึกซ้ำในโอกาสต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นทำตามโดยไม่มีแบบ จุดประสงค์ในขั้นนี้เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เช่น ในขั้นที่ 1 ให้ฟังเสียงของคำว่า pencil ขั้นที่ 2 นักเรียนพูดว่า pencil ตามครู ขั้นที่ 3 ครูสุ ดินสอให้นักเรียนดู หากนักเรียนพูด pencil ถูกต้องครูต้องชมเชยนักเรียนทันที แต่ถ้านักเรียนพูดไม่ถูกต้อง ครูอาจให้นักเรียนพูดอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความแน่ใจ ขณะเดียวกันนักเรียนอาจจะพยายามฝึกพูดให้ถูกต้องได้ดีขึ้นเมื่อต้องพูดซ้ำครั้งที่ 2 หรือ 3

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกกิจกรรมหลากหลาย ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำคำหรือประโยคที่ฝึกมาแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในรูปกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่ว แม่นยำและเกิดความสนุกสนาน สามารถนำภาษาที่ฝึกแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติ

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมการเรียนการสอน จุดประสงค์เพื่อสรุปความรู้ ทักษะ และเจตคติที่นักเรียนได้รับมาตั้งแต่ต้น อาจจะออกมาในรูปการปฏิบัติงานกลุ่มก็ได้

ทิพพดี อ่องแสงคุณ (2539 : 19) กล่าวสรุปเกี่ยวกับขั้นตอนในการสอนทักษะการฟัง และการพูดไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ผู้สอนจะต้องเตรียมผู้เรียนในส่วนที่จะเรียนหรือฟังในเนื้อหานั้น ๆ

2. ชั้นสอน ให้ผู้เรียนฟังบทสนทนาโดยไม่ต้องเปิดหนังสือ ถ้าหากเนื้อหาหายวามากเกินไป ก็ควรให้ฟังหลาย ๆ ครั้ง ให้ฟังประเด็นที่สำคัญโดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจทุกคำพูด

3. การฝึกปากเปล่าหรือการฟังเพิ่มเติม ให้นำเนื้อหาที่ฟังการฝึกพูดโดยฝึกเป็นคู่ ๆ หรือ เป็นกลุ่ม

4. ความหลากหลายของกิจกรรมที่สัมพันธ์กับการฟัง กิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียนจะมี ลักษณะการซักถามถึงเรื่องที่ได้ฟังมาแล้ว การขยายความหรือแปลความหมายหรืออื่น ๆ

5. การบูรณาการทักษะการฟังกับทักษะอื่น ๆ ทักษะการฟัง ไม่จำเป็นต้องสอนแยกจาก ทักษะอื่น ๆ ทักษะการฟังอาจเป็นส่วนหนึ่งของการพูด หรือเป็นพื้นฐานของทักษะการอ่านหรือ การเขียน

6. การสรุป เมื่อนักเรียนสามารถฟังเสียงเลียนเสียงได้ สามารถออกเสียงตามได้ถูกต้อง สามารถพูดสื่อความหมายตามความต้องการ ตามความรู้สึกลึกซึ้งได้ตามลำดับ ครูควรจัดกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดจริง ๆ ในชั้นเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการพูดตามแบบที่ได้ยิน หรือพูดโดยให้ฝึกกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ เล่นเกม ร้องเพลง ประกอบท่าทาง ฯลฯ ซึ่งนอกจากจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้แล้วยังสร้างความสนุกสนานให้แก่ เด็กในเวลาเดียวกันด้วย ขณะเดียวกัน เอลิมพล ดาวเรือง (2539 : 15-18) กล่าวว่า แนวทางใน การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องดำเนินไปใน ลักษณะ ดังนี้

1. สร้างความเคยชิน เช่น ทุกครั้งเมื่อเข้าชั้นเรียนครูทักทายสนทนาด้วยภาษาอังกฤษง่าย ๆ ให้นักเรียนสามารถโต้ตอบได้ นักเรียนจะเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก หรือการใช้คำสั่งง่าย ๆ เป็นภาษาอังกฤษกับนักเรียน หรือการใช้กลุ่มคำที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งนักเรียนได้ ฝึกบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับภาษาและรู้จักการใช้ภาษาอย่างสุภาพ

2. สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และเลือกสรร กิจกรรมการสอนที่ดึงดูดความสนใจ เช่น การใช้เกมทางภาษา การใช้เพลง การสร้างสถานการณ์ และบทบาทสมมติ

3. สร้างความมั่นใจ ครูจะต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนตั้งแต่ก้าวแรกที่ ครูเข้าชั้นด้วยท่าทาง น้ำเสียงที่น่าเชื่อถือและศรัทธา ครูต้องสร้างความเป็นกันเองกับเด็ก การให้ คำชมเชย ให้กำลังใจ หลีกเลี่ยงบรรยากาศที่เคร่งเครียด นักเรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อการพูด ภาษาอังกฤษ มีกำลังใจและเชื่อมั่นในตัวเอง

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนฟังและพูดภาษาต่างประเทศนั้น ครูผู้สอน ควรมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนก่อนว่ามีความรู้ ความสามารถในการฟัง

และการพูดภาษาต่างประเทศในระดับใด ในการสอนไม่ควรทำให้ผู้เรียนมีความเครียดและเบื่อหน่ายในบทเรียนและเนื้อหาที่เรียน ควรทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกอยากรู้อยากเรียน สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จึงจะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

การวัดผลประเมินผลการฟังการพูดภาษาอังกฤษ

การวัดผลประเมินการฟังและการพูดภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนอาจดำเนินการได้ตามความเหมาะสมอาจจะเป็นระหว่างการเรียนการสอนก็ได้ เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนว่าจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ อย่างไรก็ตามได้มีนักวิชาการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลทักษะการฟังและการพูดไว้ ดังนี้

เอลิซาเบธ กรูเจียน และคณะ (Elizabeth Grugeon and Others. 1998 : 16) ให้ข้อเสนอแนะในการวัดผลและประเมินผลการฟังและการพูดภาษาอังกฤษไว้ว่า วิธีการในการวัดและประเมินผลมีหลายวิธีการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นแบบฝึกหัด แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ ถามตอบ ฯลฯ ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาและคำนึงถึงปัจจัยด้านผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในบริบทรอบ ๆ ตัวของนักเรียนเป็นสำคัญด้วย ครูผู้สอนจะต้องมีเทคนิคในการวัดประเมินผลเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้สอนจะต้องคำนึงถึงพื้นฐาน ความต้องการ วัยหรืออายุของผู้เรียนด้วย

นอกจากนี้ ซีริล เจ. เวียร์ (Cyril J. Weir. 1997 : 74-889) กล่าวว่ากิจกรรมที่ใช้เป็นแบบสอบย่อยในการทดสอบความสามารถในการพูด ดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบอิสระ ผู้ทดสอบจะสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการทดสอบอย่างไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ซึ่งมีข้อดีข้อเสีย ดังนี้

1.1 เป็นการทดสอบพูดที่มีความตรงตามเนื้อหา และเป็นวิธีการอธิบายความหมายของความสามารถในการพูด ที่นิยมใช้เป็นส่วนใหญ่ในการทดสอบพูด

1.2 เป็นการสนทนาในลักษณะกว้าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ที่มีการพูดปฏิสัมพันธ์กันอย่างไม่เป็นทางการ

1.3 การที่ไม่มีการวางแผนการสัมภาษณ์ในการกระตุ้นการพูดทำให้การควบคุมการสัมภาษณ์มีความแตกต่างกันเกิดขึ้นมากมาย ทำให้การประเมินไม่มีความเที่ยงตรง

1.4 การบริหารเวลาทำได้ยากลำบาก

2. การแต่งเรื่องโดยการพูด คือผู้ทดสอบกำหนดหัวเรื่องให้ผู้เข้ารับการทดสอบภายในเวลา 3 นาที มีข้อดีข้อเสีย ดังนี้

2.1 ผู้เข้ารับการทดสอบมีเวลาพูดนานที่จะนำไปประเมินผลได้ในเกณฑ์การประเมินผลที่กว้างขวางขึ้น

2.2 หัวข้อที่ผู้ทดสอบกำหนด อาจจะไม่น่าสนใจสำหรับผู้เข้ารับการทดสอบ โดยเฉพาะสิ่งที่ไม่เกิดขึ้นในชีวิตจริง มีเวลาเตรียมตัวพุดน้อย และในกรณีที่มีการเลือกหัวข้อเรื่องในการพุดได้ ทำให้ยากแก่การประเมินผลในลักษณะเปรียบเทียบความสามารถ

2.3 ถ้าหัวข้อที่ผู้ทดสอบกำหนดให้เป็นหัวข้อที่กว้าง ผู้เข้ารับการทดสอบที่มีพื้นฐานความรู้และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ก็จะมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการพุดแตกต่างกันด้วย

3. การนำเสนอโดยการพุด ผู้ทดสอบกำหนดหัวข้อเรื่องให้ผู้เข้ารับการทดสอบพุดสั้น ๆ โดยผู้เข้ารับการทดสอบจะมีเวลาเตรียมตัวเล็กน้อยก่อนการทดสอบ ซึ่งแตกต่างจากกิจกรรมการแต่งเรื่องโดยการพุด ซึ่งมีข้อดีข้อเสีย ดังนี้

3.1 การให้ผู้เข้ารับการทดสอบพุดเกี่ยวกับตนเองมักจะประสบความสำเร็จและง่ายต่อการประเมินผล

3.2 การที่ให้ผู้เข้ารับการทดสอบพุดจากความรู้ที่มีในอดีตจากการฟัง หรือการอ่าน ทำให้กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่เหมือนชีวิตจริง ที่ผู้เข้ารับการทดสอบอาจนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการได้

3.3 ถ้าผู้เข้ารับการทดสอบมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้เป็นอย่างดีแล้ว ผลของความสามารถที่ได้ อาจเป็นความรู้มากกว่าความสามารถทางภาษา

3.4 ผู้เข้ารับการทดสอบอาจตีความได้หลายความหมายจากหัวข้อเรื่องและผู้ทดสอบกำหนดให้ ซึ่งอาจเป็นปัญหาต่อการประเมิน

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลสามารถทำได้หลายแบบ อาจจะใช้แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะและสภาพความพร้อมของผู้เรียน

ในกระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2539 นั้น กรมวิชาการได้ให้แนวกระบวนการวัดและประเมินผลที่สำคัญ ไว้ว่า (กรมวิชาการ. 2539) กระบวนการวัดและประเมินผลเน้นการวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทั้งในแง่ของการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรมและการใช้ภาษาเพื่อสังคม วัดทั้งความรู้ทางภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง ใช้ในการวัดและประเมินผลเป็นเครื่องช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยการวัดและการประเมินผลการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การพุด การอ่านและการเขียน ด้วยข้อทดสอบประเภทต่าง ๆ การเก็บบันทึกผลการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายและแบบสังเกต เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอในแต่ละระดับควรมีการวัดมาตรฐานพื้นฐานภาษาอังกฤษของผู้เรียน ความสามารถในการใช้

ภาษาอังกฤษและควรได้รับการสอนซ่อมเสริมอย่างไร จัดให้มีข้อสอบมาตรฐานพื้นฐานโดยอาศัยบริบทที่ใกล้เคียงกับมาตรฐานสากลของประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลการฟังการพูดภาษาอังกฤษนั้นเป็นขั้นตอนกระบวนการหนึ่งที่จะวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการฟังและการพูด ทั้งนี้ในการวัดผลประเมินผลอาจดำเนินการได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือการสังเกต และการปฏิบัติจริง เป็นต้น อย่างไรก็ตามครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการในการวัดผลประเมินผลในแต่ละวิธีด้วยเพื่อให้การวัดผลประเมินผลเป็นไปด้วยดี

การสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการสร้างบทเรียน มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้
มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2537 : 31-32) กล่าวว่า การสร้างบทเรียนเสริมทักษะควรมีแนวทางในการสร้างบทเรียน ดังนี้

1. ขนาดตัวหนังสือและรูปภาพประกอบมีความสวยงาม และมีปริมาณที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. การใช้ภาษาดี โครงสร้างประโยคดี บรรยายเหตุการณ์ชัดเจนและอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย
3. โครงเรื่องดีไม่สลับซับซ้อนมากเกินไป ให้ข้อคิดหรือคติสอนใจที่ดีสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม
4. เนื้อหา เรื่องราวเหมาะสมกับวัย ระดับวุฒิภาวะ ความต้องการและความสนใจของเด็ก
5. แนวเรื่องแปลกใหม่ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีตัวละครและสถานการณ์ที่แสดงถึงความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน
6. ตัวละครที่เป็นจริงหรือเรื่องราวที่อย่างน้อยมีความเป็นไปได้บ้าง

ศิวกานต์ ปทุมสูติ (2540 : 20-22) กล่าวว่า ลักษณะของบทเรียนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อหาดี
  - 1.1 มีแง่มุมที่แปลกใหม่ ที่ประทับใจ ตรึงใจ และปลุกเร้ามนคติ
  - 1.2 มีความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือไม่จำกัดกาลเวลา เรียกว่า “อกาลิโก”
  - 1.3 มีความถูกต้องในด้านข้อมูลเนื้อหา
  - 1.4 มีสาระประโยชน์ควรค่าแก่การเรียนรู้ศึกษา
  - 1.5 มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 1.6 มีการเรียบเรียงหมวดหมู่และลำดับความสำคัญของเนื้อหาดี

1.7 มีเอกภาพ คือความเป็นหนึ่งเดียวกันของเนื้อหา มีสัมพันธ์ภาพคือความเกี่ยวเนื่อง สอดรับกันของเนื้อหาและมีสารัตถภาพ คือ ความมีสาระประเด็นสนับสนุนเนื้อหาหลักอย่างมีน้ำหนัก

2. ความคิด

- 2.1 มีแง่มุมความคิดที่แหลมคม แปลกใหม่ และมีความกระตือรือร้นให้คิด
- 2.2 สร้างสรรค์ความคิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้อ่าน
- 2.3 มีพลังปลุกมโนคติ อุดมคติและอุดมการณ์
- 2.4 มีทางเลือกเป็นทางออกใหม่ ๆ และเป็นไปได้
- 2.5 มีเหตุผลละเอียดอ่อน รอบคอบและสอดรับกันตลอดสายความคิดนั้น
- 2.6 ไม่ลอกเลียนแนวคิดผู้อื่น
- 2.7 ไม่ซ้ำซากจำเจ
- 2.8 ไม่วกวนสับสน
- 2.9 ไม่จำกัดคับแคบ
- 2.10 ปราศจากอคติ

3. ภาษา

3.1 ภาษามีความแปลกใหม่ในกระบวนการเขียนหรือการเรียบเรียงโดยไม่ให้หลักนิยมสำคัญทางภาษาเสื่อมเสีย

3.2 มีความเกลียดเกลียดเพราะพริ้ง มีรส รู้สึกมีชีวิตชีวา ไม่จืดชืด ไม่แข็งกระด้าง และไร้ชีวิต

- 3.3 มีพลังเร้าใจ โน้มน้าว และชวนให้ติดตาม
- 3.4 ใช้คำเหมาะสม
- 3.5 ผูกคำเข้าประโยคสละสลวยและเหมาะสมกับหลักนิยมทางภาษา
- 3.6 ใช้สำนวนโวหารเหมาะสมประโยคและความ
- 3.7 ใช้ภาษาเหมาะกับเรื่องและกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย
- 3.8 มีความลงตัวกับรูปแบบ เนื้อหา และความคิด
- 3.9 มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร

4. รูปแบบและการนำเสนอ

- 4.1 มีกลวิธีนำเสนอที่แปลกใหม่และงดงาม
- 4.2 การใช้รูปแบบที่มีลักษณะนิยมอยู่เดิม สามารถใช้ได้ถูกต้องและลงตัว

4.3 การใช้รูปแบบใหม่หรือรูปแบบเชิงประยุกต์หรือรูปแบบที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่
ก็ตาม สามารถใช้ได้อย่างลงตัว และกลมกลืนกับเนื้อหา ความคิดและกลวิธีทางภาษา

4.4 มีความเหมาะสมกับกาลสมัยและกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย

4.5 มีความแนบเนียนเป็นธรรมชาติทั้งรูปแบบและการนำเสนอ

5. การจัดพิมพ์ดี

5.1 การจัดรูปเล่มเหมาะสมง่านอ่าน

5.2 กระดาษและกระบวนการจัดพิมพ์มีคุณภาพ

5.3 การพิสูจน์อักษรและความถูกต้องต่าง ๆ มีความถูกต้องสมบูรณ์

5.4 ภาพปกและภาพประกอบเหมาะสม

5.5 กำหนดราคาได้เหมาะสมกับคุณภาพโดยรวม

นอกจากนี้ ถวัลย์ มาศจรัส (2539 : 29-30) กล่าวว่า ลักษณะของบทเรียนควรจะเป็น
เรื่องสั้น ๆ มีภาพประกอบเรื่อง เรื่องง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เน้นบทบาทการกระทำของตัว
ละครมากกว่าความรู้สึก และตัวละครของเรื่องมักจะเป็นเด็กหรือสัตว์

ขณะเดียวกัน ลูอิส และ ฮิล (Lewis and Hill. 1995 : 50-52) ได้เสนอแนวความคิด
เกี่ยวกับแนวทางในการสร้างบทเรียนเสริมทักษะว่า

1. ครูจะสร้างบทเรียนให้ใครอ่าน
2. บทเรียนควรจะพัฒนาทักษะทางภาษาได้หลาย ๆ ด้าน
3. จะต้องใช้เวลาในการเรียนบทเรียนแต่ละบทนานเท่าไร
4. บทเรียนควรจะยากแค่ไหน ความยากง่ายต้องเหมาะสมกับระดับและวัยของนักเรียน
5. บทเรียนต้องน่าสนใจ บทเรียนง่าย ธรรมดาและต้องสอดคล้องกับประสบการณ์ของ
นักเรียน

สรุปได้ว่า การสร้างบทเรียนเสริมทักษะการฟังการพูดที่ดีควรมีลักษณะของเนื้อหา ภาษา
ภาพที่ดี ลักษณะของบทเรียนควรจะเป็นเรื่องสั้น ๆ มีภาพประกอบเรื่อง เป็นเรื่องที่ง่ายไม่สับสน

การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นบริบทใกล้ตัวนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นบริบทใกล้ตัวผู้เรียนมีความสำคัญเป็นอันมาก
มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

อมรวิชัย นาคทรพรพ (2542 : 52) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นบริบทท้องถิ่น
มีข้อคิดที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. เด็ก ๆ ต้องเรียนและเล่นไปพร้อม ๆ กัน การเรียนรู้ที่ดีต้องแทรกอยู่ในการเล่นต่าง ๆ ตามประสาเด็ก การกำหนดหัวข้อและกิจกรรมการเรียนรู้ควรกำหนดให้ตรงกับนิสัยและจริตของเด็ก

2. บทเรียนหนึ่ง วิชาหนึ่ง กิจกรรมหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องเดียวแต่สามารถผสมผสานการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวมหลาย ๆ เรื่องพร้อม ๆ กันได้เพราะนั่นคือชีวิตจริงที่เราไม่อาจมองอะไรแยกส่วนได้

3. ครูอย่าไปตีกรอบมากกว่าเด็กต้องรู้อะไร เมื่อไร เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ครูสมควรเน้นที่พัฒนาการของเด็กและทัศนคติที่ดีของเด็กต่อการเรียนรู้

4. ครูกับผู้ปกครองต้องเข้าใจกัน และสื่อสารกันให้ใกล้ชิดเพื่อให้แน่ใจว่าในขณะที่ฝ่ายหนึ่ง “ปลดปล่อย” อีกฝ่ายมิได้ “คุมขัง” ทัศนภาพเด็ก การประสานบ้าน-โรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ

สำหรับ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 38-39) กล่าวเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นบริบทใกล้ตัวนักเรียนไว้ว่า ครูผู้สอนจะต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้เรียน ขอให้ตระหนักในความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล ต้องคำนึงถึงอายุ ความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์และวิธีเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งจะแตกต่างกันออกไป ในการเลือกกิจกรรมการสอนครูจะต้องตระหนักถึงความแตกต่างเหล่านี้ด้วย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องคิดเสมอว่าผู้เรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างและต้องสามารถทำอะไรได้บ้างจึงประสบความสำเร็จ

ครูสามารถนำเอาความต้องการของนักเรียนมาผสมผสานกันเข้ากับหลักสูตร เพื่อกำหนดเป็นหัวเรื่องหลักสูตรบูรณาการต่าง ๆ ในแต่ละหัวเรื่องสามารถนำมาสร้างสรรค์โอกาสการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง โดยใช้แผนการสอนต่าง ๆ ซึ่งนี่คือแนวทางที่จะคิดเนื้อหาการสอนขึ้นมา ถ้าจะให้ดีที่สุดครูที่สอนระดับเดียวกันควรจะได้พัฒนาเนื้อหาพร้อมกัน นักเรียนจะพัฒนาความสามารถต่อไปนี้อาจการทำกิจกรรมแบบประสบการณ์โดยอาศัยบริบทท้องถิ่นที่ใกล้ตัวนักเรียน ดังนี้

2.1 ความรู้ ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการก็จะถูกพัฒนาอยู่แล้วแต่ในการสอนแบบประสบการณ์ความรู้จะผ่านเข้ามาจากหลาย ๆ วิธีการ โดยนักเรียนทำกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุด คือนักเรียนไม่ได้ท่องจำข้อมูลจำนวนมากที่ถูกป้อนให้ แต่จะค่อย ๆ ซึมซับและค้นพบความรู้จากการทำงานด้วยกระบวนการประยุกต์ข้อมูลไปใช้ในสถานการณ์จริง

2.2 ทักษะ ได้รับการพัฒนาจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครูจัดให้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนจะสามารถเพิ่มทักษะของตนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 การรวบรวมข้อมูลและคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.2 การระบุปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

2.2.3 การพัฒนาและปฏิบัติตามแผนการทำงานร่วมกัน

2.2.4 นำเสนอแนวคิดโดยการพูดและการเขียน

2.3 เจตคติและการให้คุณค่า จะถูกสร้างเสริมขึ้นมา เพื่อส่งเสริมการเป็นพลเมืองดี และมีคุณภาพในระบอบประชาธิปไตย ความเชื่อในการศึกษาตลอดชีวิต

3. บรรยากาศการสอน ต้องตระหนักว่าทำอย่างไรจึงจะใช้ห้องเรียนรวมไปถึงสิ่งแวดล้อม นอกห้องเรียน (ในชุมชน ในบริบทใกล้ตัวนักเรียน) มาสร้างให้เกิดโอกาสการเรียนรู้ ทำอย่างไรจึงจะนำเอาสภาพธรรมชาติและสังคมรอบ ๆ ตัวนักเรียนใช้ให้เกิดประโยชน์ หัวเรื่องหลักสูตรแบบบูรณาการแบบใดจึงจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนเองได้ภายในบรรยากาศการสอนดังกล่าว มีหลายเรื่องที่คุณจะต้องคำนึงถึงเมื่อจะสร้างบทเรียนต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ต้องการสื่อใดบ้าง และมีอะไรอยู่บ้าง

3.2 จำเป็นต้องจัดหรือปรับห้องเรียนในลักษณะใดบ้าง

3.3 จะต้องปรับตารางสอนอย่างไรบ้าง

3.4 หากจะต้องมีกิจกรรมนอกห้องเรียน ต้องจัดการอะไรบ้าง

3.5 นักเรียนจะดูแลรับผิดชอบอะไรได้บ้าง ครูจะดูแลส่วนใด

3.6 ในชุมชนมีใครมีความสามารถพิเศษด้านใดบ้าง ซึ่งสามารถพัฒนาหรือมาช่วยในโครงการบางอย่างได้

4. ผู้สอน ต้องคำนึงถึงบทบาทของตนที่เปลี่ยนไปให้นักเรียนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง จะทราบได้อย่างไรว่าควรปล่อยให้ นักเรียนเรียนเองเพียงไร และครูควรจะทำควบคู่กัน การสอนในแนวนี้นี้ครูจะต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ จัดกิจกรรม จัดเตรียมสื่อและแหล่งข้อมูล สาธิตเทคนิค วิธีการ ใช้ทักษะในการเป็นผู้ประสาน (Facilitator) และหาแนวทางเชิงสร้างสรรค์ในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

พิทยา ว่องกุล (2542 : 77-80) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยการผสมผสานชีวิตจริง โดยใช้บริบทท้องถิ่นใกล้ตัวนักเรียนว่ามีประโยชน์ 5 ประการ คือ

ประการแรก คือจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนเรื่องที่เป็นจริงทางสังคมมากขึ้นและสามารถพัฒนาปัญญาสอดคล้องไปกับทิศทางการปฏิรูประบบสังคม

ประการที่สอง คือการเรียนจะไม่แยกจากโลกที่เป็นจริง

ปัจจุบันการเรียนจะแยกผู้เรียนออกจากโลกที่เป็นจริง โดยให้ผู้เรียนเรียนอยู่ในห้องเรียนแคบ ๆ และติดชิดอยู่กับตำราเรียน ซึ่งมีพื้นฐานอยู่กับการแยกผู้เรียนจากโลกที่เป็นจริงทำให้ผู้เรียน

คิดไปว่าการเรียนคือการเข้าห้องเรียนและไม่เข้าใจว่า โลกที่เป็นจริงคือโรงเรียนที่ใหญ่ที่สุด และเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้คือ การสัมผัสกับปัญหาโดยตรงไม่ใช่โดยอ้อม

ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนต้องถูกฝึกให้รู้จักเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ตัวอย่างเช่น จากพ่อ แม่ พี่ น้อง ญาติมิตร จากปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนที่ยังเป็นเด็กน่าจะเรียนรู้จากบทเรียนจากชีวิตจริง จากพ่อแม่ของตัวเอง ว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวของชีวิตของพวกเขาเกิดขึ้นได้อย่างไรวิธีเรียนแบบนี้จะลดบทบาทการเรียนผ่านระบบห้องเรียน ตำราเรียน และบทบาทของอาจารย์ลง

ประการที่สาม การเรียนรู้แบบรวมหมู่

ก่อนที่จะฝึกการเรียนรู้รวมหมู่ได้ ผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการทำงาน และการคิดร่วมกันอย่างเป็นทีม เริ่มตั้งแต่การท่องเที่ยวยุติกัน การเล่นเกม และการคบกันฉันท์กัลยาณมิตร

ประการที่สี่ คือ การเรียนจากภายใน

ประการที่ห้า คือ การเรียนรู้โดยตรงจากธรรมชาติ

เจตนาของการเรียนแบบนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจคุณค่าของธรรมชาติ โดยรวมคุณค่าของพืชพันธุ์และสัตว์ทุกชนิดที่ดำรงอยู่ในธรรมชาติ วิธีเรียนก็คือต้องพาผู้เรียนให้สัมผัสกับธรรมชาติที่เป็นจริง เรียนจากภาคสนามและสอนให้รู้ปัญหาและบทบาทของผู้เรียนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

จะเห็นได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนสามารถที่จะพัฒนาและประยุกต์ปรับปรุงสื่อที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนซึ่งมีสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับนักเรียนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเหตุการณ์และเรื่องราวที่เกิดขึ้นใกล้ตัวผู้เรียนทั้งสิ้น

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านการพูด

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้จากการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (สถาบันราชภัฏสงขลา, โครงการบัณฑิตศึกษา. 2545 : 1-24) พอสรุปได้ดังนี้

ความสำคัญ

ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมและเพื่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อให้สามารถนำประเทศไปสู่การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เข้าใจความแตกต่างทางการเมือง และวัฒนธรรมในฐานะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ที่เป็นพลเมืองโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การเรียนภาษาต่างประเทศจะกว้างไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย และสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยไปสู่สังคมโลก

วิสัยทัศน์

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

โครงสร้างของหลักสูตรภาษาต่างประเทศ กำหนดตามระดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของผู้เรียน (Proficiency-Based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ช่วงชั้น ป. 1-3 ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level)
2. ช่วงชั้น ป. 4-6 ระดับต้น (Beginner Level)
3. ช่วงชั้น ม. 1-3 ระดับกำลังพัฒนา (Developing Level)
4. ช่วงชั้น ม. 4-6 ระดับเตรียมความก้าวหน้า (Expanding Level)

คุณภาพของผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร การเรียนภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเกิด

ความมั่นใจในการที่จะสื่อสารกับชาวต่างประเทศรวมทั้งเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยยังคงความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย

การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพได้ตามที่คาดหวังดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมีเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี แล้วไว้เป็นกรอบสำหรับแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยนและนำเสนอข้อมูลข่าวสารในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเอง ชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

2. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด ตามหัวข้อเรื่องกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่มและความสัมพันธ์กับบุคคล ภายในวงศัพท์ 300-450 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)

3. ใช้ประโยคคำเดียว (One Word Sentence) และประโยคเดียว (Simple Sentence) ในการสนทนาได้ตอบตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้

4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามระดับชั้น

5. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในการเสนอข้อมูลที่เป็นความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นตามความสนใจและวัย

6. มีความสามารถในการใช้ภาษาภายในห้องเรียนและในโรงเรียน ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลิน

ช่วงชั้นที่ 2 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยน และนำเสนอข้อมูลข่าวสารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมในชุมชน

2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน ตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่าง และนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้า อากาศ ภายในวงศัพท์ ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

3. ใช้ประโยคคำเดียว และประโยคผสม สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

4. เข้าใจข้อความที่เป็นความเรียงและไม่ใช่วรรณคดีในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในบริบทที่หลากหลาย

5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบตามระดับชั้น

6. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในห้องเรียน และในโรงเรียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อความเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นโดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตน และบอกเหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งเลือกวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่ได้ผล

มาตรฐาน ต 1.3 : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสาร ข้อมูล ความคิดเห็น แสดงความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

ให้ข้อมูลง่าย ๆ เกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อมและสังคมใกล้ตัวด้วยข้อความสั้น ๆ นำเสนอความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวได้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 2 : ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 : เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศกับภาษาไทยในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และข้อความง่าย ๆ และนำไปใช้อย่างถูกต้อง

สาระที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาต่างประเทศง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

สาระที่ 4 : ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

เข้าใจภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา ด้วยวิธีการและรูปแบบง่าย ๆ

มาตรฐาน ต 4.2 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ ผู้สอนจำเป็นต้องรู้ความแตกต่างระหว่างเทคนิคการสอน วิธีสอน และแนวคิด ทฤษฎี ซึ่งเป็นที่มาของวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของคำทั้งสามตามระดับชั้น วิธีสอนบางวิธีเป็นที่นิยมใช้กันอยู่นาน บางวิธีถูกนำมาใช้เพียงช่วงเวลาหนึ่ง แล้วก็เสื่อมความนิยมไป การที่วิธีสอนแต่ละวิธีไม่ได้รับความนิยมนั้นเนื่อง มิใช่เพราะมีความล้มเหลวในการปฏิบัติจริง แต่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา ด้านภาษาศาสตร์ และด้านการศึกษ

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดในยุคสมัยต่าง ๆ ของนักปรัชญา นักจิตวิทยา และนักภาษาศาสตร์ ซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาหลายแนวทาง ที่ได้พัฒนาไปหลายรูปแบบตามยุคสมัย จนถึงแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่มีลักษณะเด่นชัด คือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered)

การจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติมีการนำภาษาไปใช้ได้จริงตามหน้าที่ของภาษาในการสื่อความหมาย โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสภาพสังคม ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ จะมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาได้มาก และให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่หลากหลาย ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ต่าง ๆ (Learning Strategies) ที่เหมาะสมกับวัย และระดับชั้นของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) เป็นของตนเอง กลยุทธ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ กลยุทธ์ในการสื่อสาร ทักษะการจำ ทักษะการถาม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดเชิงสร้างสรรค์ การประเมินตนเอง การวางแผนจัดการเรียนรู้ของตนเอง การใช้วิธีเรียนแบบต่างๆ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ ได้เหมาะสมกับตนเองตามระดับชั้น

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถสรุปได้ว่า วิธีสอนใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด และสมบูรณ์แบบที่สุด เพราะแต่ละวิธีต่างมีจุดดีและจุดด้อย ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษา วิวัฒนาการของทฤษฎี การเรียนรู้ และวิธีสอน เพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ เข้าใจเหตุผล และมองเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องปรับเปลี่ยน และประยุกต์วิธีสอนของตน เพื่อสามารถเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาในแต่ละระดับชั้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและ เกิดศักยภาพสูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ พบว่าในประเทศไทยมีผู้ศึกษาไว้น้อยมาก เท่าที่สืบค้นมีดังนี้

ชูเกียรติ จารรัตน์ (2535) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดหรือติดต่อกับชาวต่างประเทศได้น้อยมาก

ส่วน นริศรา ดานวงษ์ (2537) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนพุดวิทยา อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2536 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงรวม 2 ห้อง ๆ ละ 30 คน โดยพิจารณาจากค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษหลัก 4 (๑ 014) ของนักเรียนที่ใกล้เคียงกัน และทดสอบความแปรปรวน (f-test) และทดสอบค่ามัชฌิมเลขคณิต (t-test) พบว่า คะแนนวิชาภาษาอังกฤษหลัก 4 (๑ 014) ของนักเรียนทั้ง 2 ห้อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสุ่มให้นักเรียนห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ที่เรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อม ผู้วิจัยสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยตนเองสัปดาห์ละ 2 คาบ

ใช้เวลาสอนทั้งหมด 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการสอนจำนวน 32 แผน (กลุ่มละ 16 แผน) และแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูด จำนวน 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนและหลังการสอน วิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูดโดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่ามัธยฐานเลขคณิต (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูด สูงกว่านักเรียนที่เรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขณะที่ ศรีธัญญา ศรีวิชัย (2537) ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านตัวผู้ฟัง ด้านตัวผู้พูดและด้านสภาพแวดล้อมในการฟังและเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูงและต่ำในด้านต่าง ๆ ทั้ง 3 ด้าน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยสุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนมาร้อยละ 10 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีทั้งหมด 8 กลุ่มโรงเรียน และสุ่มนักเรียนจากตัวอย่างประชากรโรงเรียนมาโรงเรียนละ 2 ห้องเรียน ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2536 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 481 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษในด้านตัวผู้ฟัง ด้านตัวผู้พูด และด้านสภาพแวดล้อมในการฟังอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน

2. เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูงและต่ำ มีการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรในด้านตัวผู้ฟังแตกต่างกัน ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรในด้านตัวผู้พูดและด้านสภาพแวดล้อมในการฟังที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษนั้น นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้

ศิริกัญญา ขวัญสำราญ (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรม คัดสรรเพื่อการสื่อสาร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนชำมุลนาก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก้งกร้อ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการสอน จำนวน 20 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์ แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน และแบบทดสอบย่อยหลังวงจรปฏิบัติทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและแบบวัดเจตคติวิชาภาษาอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติ 4 ขั้นตอนดังนี้ คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมผลการปฏิบัติในแต่ละวงจรมาวิเคราะห์และใช้ปรับแผนการปฏิบัติในวงจรต่อไป ผลการดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการใช้กิจกรรมคัดสรรเพื่อการสื่อสาร พบข้อเท็จจริงดังนี้

1. รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมคัดสรรเพื่อการสื่อสาร ที่ได้รับการพัฒนาแล้วมี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ เป็นการทบทวนความรู้ดั้งเดิมและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้วยเพลง บัตรภาพ กิจกรรมกระซิบต่อ และกิจกรรมหัวใจครึ่งดวง 2) ขั้นสอน ประกอบด้วย 3 ขั้นย่อย ได้แก่ ขั้นเสนอเนื้อหา โดยการเสนอคำศัพท์ โครงสร้างประโยค บทสนทนา และเนื้อเรื่องโดยใช้สื่อการสอนประกอบ ขั้นการฝึก เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุม และขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยการเลือกใช้กิจกรรม คัดสรรเพื่อการสื่อสาร อันได้แก่ กิจกรรมมาสัมภาษณ์ฉันสิ กิจกรรม Jigsaw กิจกรรม Word Order Game หรือเพลง อย่างไม่อย่างหนึ่งที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ในแต่ละแผนการสอนและการปฏิบัติจริง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรม คัดสรรเพื่อการสื่อสาร มีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารคิดเป็นร้อยละ 74.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ความรอบรู้ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ 83.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์จำนวนนักเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 70

3. เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษในระดับดีและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ หลังจากเรียนโดยใช้กิจกรรมคัดสรรเพื่อการสื่อสาร สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ วรุณี อุ่นบุญ (2540) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนไทยวาริชวิทยาคม อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ที่พัฒนาโดยใช้กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ความรู้ที่กำหนดไว้เป็นร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม คือ คิดเป็นร้อยละ 88.08 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความรู้ที่กำหนดดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์จำนวนนักเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 90 และทักษะทางสังคมและการตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ที่พัฒนาโดยใช้กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีทักษะทางสังคมสูงขึ้นในด้านความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม และการมีความตระหนักในคุณค่าของตนเองสูงขึ้น ในด้านการมีความเชื่อมั่นในตนเองและความกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ ต่อมา รัตติยา ภูมิสายคร (2540) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หลักการจัดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนชุมชนนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้หลักการจัดกิจกรรม The Information Gap Principle มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้หลักการจัดกิจกรรม The Information Gap Principle มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการสอนนี้เป็นรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาสนทนาโต้ตอบกัน เป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงออก ทำให้ใช้ภาษาได้คล่อง และมีความสนุกสนานในการเรียนภาษาอังกฤษ

สำหรับ วินัย คงใจดี (2539) วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบผสมผสานกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกกลาง สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอมดรัก สำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบผสมผสาน กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เช่นเดียวกับ อรวรรณ เศรษฐเสถียร (2538) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษเทคนิคที่ยืดแนวการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาเป็นฐาน เพื่อเพิ่มความสามารถในการฟัง-พูด และความคิดวิจารณ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาช่างไฟฟ้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคลำพูน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 1 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนภาษาอังกฤษเทคนิคที่ยืดแนวการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาเป็นฐาน จำนวน 4 บทเรียน ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับนักศึกษาช่างไฟฟ้าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลจากการประเมินบทเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญและนักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้สรุปให้เห็นว่าบทเรียนได้พัฒนาทั้ง 4 นี้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจทั้งบทเรียนและแผนการสอนมีบทบาทสำคัญที่สะท้อนให้เห็นขบวนการสอนที่ยืดแนวการเรียนรู้และความคิดเห็นหลังการเรียนทำให้สามารถตรวจสอบการร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มหรือทีม และความก้าวหน้าในการฟัง-พูดของนักศึกษาแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาบทเรียนและแผนการสอนในแต่ละบทเรียน ดังนั้นแผนการสอนที่ยืดแนวการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาเป็นฐานจึงเปรียบเสมือนหางเสือซึ่งบังคับทิศทางขบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา

ส่วน นงคราญ อนุกุล (2538) ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในจังหวัดมหาสารคาม เน้นเนื้อหาด้านการแสดงหมอลำหมู่บ้านโนนคือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนในหมู่บ้านโนนคือ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม รวม 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

กัลยา ปาระมีสา (2539) ทำการศึกษาการพัฒนาบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการใช้กลวิธีตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 44 คน ที่กำลังเรียนรายวิชาการอ่านเขียน (อ 025) โรงเรียนสรรพ

วิทยาคม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2539 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีความสามารถในการใช้กลวิธีตรวจสอบความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วน รัตนา ศิริลักษณ์ (2540) วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด (อ 024) โรงเรียนจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 13 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ผลการพัฒนาและใช้บทเรียน พบว่า บทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนมากที่สุดและทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นในเชิงบวก และเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

สำหรับ สุนิสา สุพรรณ (2540) วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ สำหรับนักศึกษาคหกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2/1 แผนกคหกรรมศาสตร์ จำนวน 31 คน ที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษคหกรรม 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2540 ผลการวิจัยพบว่า ได้บทเรียนที่ได้จากการพัฒนาโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ จำนวน 10 บท นักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รุ่งจิตต์ อิงวิริยะ (2542) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคือ 91.2/65.33 ความสามารถในการอ่านของนักเรียนหลังจากใช้บทเรียนแล้วสูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่ใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่ไม่ใช้บทเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษชุดนั้น พัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้น

สรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยการสร้างบทเรียน พบว่า บทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น บทเรียนที่น่าสนใจและผู้เรียนเกิดความอยากเรียน ทำให้ผู้วิจัยเกิดความคิดที่จะศึกษา การสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนเพื่อเสริมให้ผู้ทำวิจัยไว้หลายระดับ ดังนี้

วารชี จิลานี (Warsi Jilani S. 2001) ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำหรับนักเรียนที่พูดภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยนักเรียนกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้บทเรียนที่ครูสร้างขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ส่วน ซิมเมอร์แมน (Zimmerman, 1996 : 3521 A) สนใจทั้งเรื่องของสื่อการสอนและวิธีการสอนที่ใช้การสอนเสริม โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง จำนวน 45 คน โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เลือกเองและครูสอนคำศัพท์เพิ่มเติมให้สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง กลุ่มที่ 2 ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เลือกเองเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 3 เรียนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่ 1 ซึ่งอ่านเรื่องที่เลือกเองและครูสอนคำศัพท์เพิ่มเติมให้ มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงที่สุด

ดังนั้นผลการวิจัยของซิมเมอร์แมน ทำให้ทราบว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกบทเรียนเองและครูทำหน้าที่คอยช่วยเหลือแนะนำ จะสามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้อีกวิธีหนึ่ง

นอกจากนี้ ไมเนนติ (Mainenti, 1997 : 851 A) ได้ศึกษาผลของการใช้ข้อมูลทางภาษาจากสื่อจริงเป็นบทเรียนเสริมทักษะ เพื่อพัฒนาความชำนาญทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมซึ่งเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในประเทศเยอรมัน โดยเปรียบเทียบนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติกับกลุ่มทดลองที่มีการใช้ข้อมูลทางภาษาจากเอกสารจริง ใช้วีดีโอ และการพูดภาษาอังกฤษในห้องเรียน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถด้านการพูดมากกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนความสามารถด้านการอ่าน และการฟังวีดีโอ ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างบทเรียนเสริมทักษะเป็นบทเรียนที่น่าสนใจและผู้เรียนเกิดความอยากเรียนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนได้เห็นประโยชน์ของการสร้างบทเรียนเสริมทักษะและการเสนอรูปแบบของการสอนเสริมลักษณะต่าง ๆ ที่สามารถพัฒนาการฟัง-พูดให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหา เพราะฉะนั้น แสดงว่าหากครูผู้สอนต้องการแก้ปัญหาผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการฟัง-พูด ก็สามารถใช้บทเรียนเสริมทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการฟัง-พูดได้ การสร้างบทเรียนเสริมทักษะจึงเป็นวิธีที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อีกวิธีหนึ่ง

